

აი ამისთანა დროს, როდესაც გახშირებული სიკედილი და ავათ-მყოფნა, გრძნობს ყველა ექიმების რიცხვის სიმცირეს ქალაქში. მართალია, ექიმები ბლომათ არიან, მაგრამ ღარიბი ხალხი ამათ ვერ მიუღება: თოთო ვიზიტში რომ ღარიბს ექიმმა სამი-ოთხი ჰანგი მოსთხოვოს, ამისთანა ექიმი ღარიბისთვის თუნდა არ იყოს, სულ ერთია.

მალაქის თვით მმართველობა პირდა-პირ მოვალე, რომ ხალხის ჯანმთელობისათვის იზრუნოს, ექიმი ღარიშირის, სამუდამოთ თუ არა, ამისთანა დროისათვის მანც.

* *

ჩვენ გვაცნობებენ, რომ მალიუჩი ბალკიდამ ერთი დედა-კაცი და კარგულა ამ დღეებში, რომელსაც რამდენიმე წვრილ-შეილი ღარიბია. ამბობენ, სიღარიბეს გაექცა, ღუკმა პური არ ჰქონდა, პატარა შეილებისათვის ექმია. ბევრი უქებნიათ ქალაქში ეს დედა-კაცი, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ვერსად უპოვნიათ. ჰიფიქრობენ, რომ მტკვარში დაიღრჩო თავი. იმის შეილები მეზობლებს აუყვანიათ და არ ჩენენ.

* *

გამ. „ქავკაზი“ გვაცნობებს, რომ გვიმართა შემოდგრმისათვის თვილისში იხსნება კერძო საავათმყოფო, რომლის გამართვა განუზრახეთ ექიმებს: ნავასარტიანცს, უშაკოვს, პავლოვსკის, რუდიოვსკისა და შახ-აზიზივს. ექმი უშაკოვი გამგებელი იქნება ამ საავათ-მყოფოსათ.

ჩვენ შევიტყეთ, რომ ამას გარდა დოკტორი შეუჩარიანც ჰმართავს აგრეთვე ცალკე კერძო ხირურგიულ საავათმყოფოს სოლომლაკში.

* *

ვლადიკავკაზის მაზრის იმ სოფლებიდამ, სადაც ქართველები მოსახლობენ, როგორც მაგალითად დარიალის ხეობიდამ და ქართველ მთიულებისაგან საჩიგარი მოგვდის, რომ ჩვენ კერძო მოსახლე გზავნიან, რომელ-

და ნაცარი; მაგრამ რაღაც ბურუსი იდგა მთელს ზალმა-მხარჩე და ზოგიერთები ამტკიცებდნენ, რომ ამ ბურუსს თუ წეიმა მოჰკვა, უჟკველად გაჩნდება ნაცარიო. მაგრამ ხალხი, კავკის პურის მოსალით, იმდენათ გამნენებულია, რომ ერთობ მომეტებულად არ ინაღვლება, თუ ბევრი ღვინო არ მოუსევდა...

რაც უნდა დაღონებული და ჯავრიანს გუნდაზე იყო. გული გაიმსიარებულდება, როდესაც ჰქედავ პურის ძნებით გატენილს ურმებს, რომელსაც ორი-სამი ულელი ხარ-კამბეჩი ძელიერ მოათხევს მინდვრიდამ, როდესაც ჰქედავ სალმოს შინ დაბრუნებულ გლეხებს, რომელიც, მხიარულად, უდარდება და მაღიან და მლერიან და ამ სიმღერით შემოდიან სოფელში.

თუ თქვენ, თითქმის გარეშე კაცი, მხიარულობთ, როგორ არ გამჩა-რულდეს გლეხი, რომელსაც თავის

თაც ქართული არ იციან და ამიტომ წირვა-ლოცვა მოსპობილი გვაქვს. ვლადიკავკაზის ეპისკოპოსთან ვიჩივლეთ რამდენიმეჯერ; მაგრამ ჩვენი საჩიგარი ყურადღებაში არ მიიღოვთ.

* *

ერთი ახალი წიგნის მაღაზია შეემატა ამ დღეებში ჩვენს ქალას, სახელად „არარატი“, რომელიც ვიღაც სომხებს გაუხსნიათ კუკის ხილზე და რომელშიაც ჯერ-ჯერობით ღლან-ღლანების უაზრო ბროშების მეტი არა მოიპოვდა-რა.

დროშების კორჩაცოდენცია

გურია, 10 ივნისს. ამ უკანასკნელ დროს ძლიერ გახშირდა ბურიაში კაცის კვლა, ცარცუა და ქურდობა. ხუთ ამ თვეს ჯუმათის და ძიმითის საზოგადოების სამზღვარზე, სოფელს ბაილეთს, მოპერებს ღამით თავის ღუქანში ერთი ახალ-გასდა ვაჭარი — თათარი ახმუდა შერევ-ღლანი და მისი პრიკაზიკი ა. დარჩა; წაულიათ ღუქნიდამ 500 მანეთის ფული და საქანელი. ამის თაობაზე არის ფიცელი გამოძიება და რამდენიმე კაცები და ჭრებილნიც არიან. ამაზედ ძლიერ მეტი გეორგი მელიანი და ბიჭი მილიონით მოიყვანეს თოკებით შეკრული სამი ავაზაკი, არი თათარი და ერთი გურული, რომელიც ამ ფარავდებულნი არიან. დაჭრილი ჯერ არ მომკვდარა.

მარტო ღუაბზების სოფელში ამ ირი თვის განმავლობაში 18 ცხრია მოპარული. ძლიერ ცდილობს ადგილობრივი აღმინისტრაცია, რომ ქურდობა მოსპონ, ხშირიად ახდენენ ყრილობას, მაგრამ მარტო ამარ რა უნდა გააკეთონ თუ სხვა შემწეობას არ მისცემს? იციან ნამდვილად, რომ ღუაბზების, საზოგადოებაში მრავალი ქურდები არიან, მაგრამ ისევ მცხოვრებლები ფარებენ და მთავრობას არ აძლევენ. რაღანაც იციან, რომ, თუ აღმოაჩენენ ქურდებს და მისცემენ მთავრობას, ზოგიერთ აზნაურიშეილების და თავიდისშეიღების წყალობით, ამ ქურდებს მაღა გაუშევებენ, ითავდებებენ და მაშინ ის ქურდები უვარეს უზმენ იმათ, ეინც ისინი ქურდათ გამოიყვანა. ამისათვის არ იციან რა ქნან.

თო გამომეძიებელი თავის მოვალეობას რიგინად ვერ ასრულებს, სხვამ რა უნდა გაკეთოს და ამ ნაირად თანდა-თან იმატებს აე-კაცობა.

ამას წინეთ, შეიდ ივლისს, ღმურებითის ერთი ვერსტის სიახლოეს სალმოს ხანად დახველნენ გზაში ავაზაკი

დაუღალავი. შრომის დაჯილდოებას ელირსა, რომელიც გრძნობს, რომ, ამ საძაგელ გაელილ წელიწადის შემდეგ, ცოტათო მანც სულის მობრუნება, მტრისა და მოყვრის პასუხის გაცემა შეუძლიან?

დიდი, დიდი რამ არის, ყველაფერია გლეხისათვის კარგი მოსავალი; მთელი იმის არსებობა ამ მოსავალზედ არის დამოკიდებული. წელს ბლომათ პური მოუვიდა, ბლომათ და კარგ ღვინოს მოელის და მოლი და ნუ იმხიარულება! მოლი და ნუ იმდენებს, როგორიცაც ერთი ვერსტის სიახლოეს სალმოს ხანად დახველნენ გზაში ავაზაკი?

4 ამ თვეს მე გამოვეთოვვე მახეთს და გომბორის გზით დაბრუნებულ და გამომდინარებაში არის მაღალი მშვენიერი მართლობაში და მართლა მშვენიერი ამბობდნენ, როცა მოწმენდილია ცა, ამ გომბორის კედიდამ თვილის მო-

თათრები ერთ აქაურ მცხოვრებს. ა. სურგულაძეს, ესროლებს ორი თოვფი

და დასჭრეს სასიკვდინეთ შეერდში. მიღევ კარგი რომ, ქალაქის ახლო მოხდა ეს შემთხვევა, მაღა გაავება-ნეს პოლიციას და გამომეძიებელს კუშმინსკის და პოლიციის პრისტავის თანა-შემწევს ზოგიტიძეს. ტუშმინსკი შედლოებს კისაკით არ ყოფილია მოშინაობის წარმატების შემთხვევაში და დაჭრილია გამომეძიებელი და უეზდის უფროს მოადგილე თ. ნაკაშიძე, მომრიგებელი მოსამართლე გ. ბაბინი და სხეანი და მოახდინ ეს ფიცელი განკარგულება ავაზაკების დაჭრისა; გამოაკიდეს ავაზაკ თათრები პრისტავის თანაშემწევ კ. ზოგიტიძე ყაბახი-რუსებით, მამასახლისით და მარჯვე დაირალებული დაულების-მედებელი, ხელმძღვანელი და მასწავლებელი ეჭირება. ამათ ეჭირება ეს მასწავლებელი არათუ მხოლოდ კლაში გაკვეთილების გასაგონათ და მისაცემად, არამედ და უფრო მეტათ კლასებს შემდეგ (შუადღის შემდეგ), როდესაც შაგირდები შინ ბრუნდებიან და ახალი გაკვეთილები უნდა მოამზადონ, სხეადა-და-სხეა წიგნები იყითხონ და დანარჩენი თავისუფალი დროც წესიერად და საჩვებლიანად მოიხმარონ.

მარტო ღუაბზების სოფელში ამ ირი თვის განმავლობაში 18 ცხრია მოპარული. ძლიერ ცდილობს ადგილობრივი აღმინისტრაცია, რომ ქურდობა მოსპონ, ხშირიად ახდენენ ყრილობას, მაგრამ მარტო რა უნდა გარეტონ ანაბარაზე მიგდებული; ამას კიდევ ვინ იჩივლებდა, რომ მხოლოდ ყოვლად წმინდა ღვთის ანაბარაზე იყოს მიგდებული: საქმეც იმათ, ეინც ისინი ქურდათ გამოიყვანა. ამისათვის არ იციან რა ქნან.

საზოგადოთ ხალხში ამ სიტყვების გაიგონებთ: „არა გაქს-რა და შიმში-ლით მოვკვდები; თუ გაქს კაც — შიშმი უნდა კვდებოდე. როდის მოგკვ-

რამ ყოფილა მომბორის გზა თელავიდამ დაწყებული თვით ქედადინ, უმაღლეს წერტილამდინ, მშვენიერი გზა-ტკეცილი, თუმცა სულ აღმართია, მაგრამ ტარანტასი თავისუფლად მიგორავს. ბოგირები და პატარა ხილები — სულ რკინისა.

ერთ რამედ ღირს გომბორის ქედიდამ გადახედვა უკან და გადმოხედვან წინ, მალაქისაკენ. მშვენიერ სურას წარმოაღენენ ეს ამართული, ერთი-მეორეზე მოყოლებული მთავრები, მოსხლეტილი სიპი ქედი კლდები, ქვევით თვალ-ჩურჭელენები სევები, სადაც ლენტირებით მოხან პატარა მდინარეები; მშვენიერი საბალახე აღგილები, ზედ უანგრიშო საქონელი, გაუვალი ტყეები, ყანები და სხვ. და სხვ. წინ სულ დაბლობი და დაბლობი, თვით მტკვამდინ; ამბობდნენ, როცა მოწმენდილია ცა, ამ გომბორის კედიდამ თვილის მო-

რამ უნდა გაგდებოდა... ბა!.. 4 ამ თვეს მე გამოვეთოვვე მახეთს და გომბორის გზით დაბრუნებულ გლეხებს, ბატონსაც, მღვდელსაც და არც ვაჭრისაგან ვალის აღება დასჭრილება. მესმის ეს მხიარულება... ბა!

ლენ, როდის გაგდებულებული ჟოზონი და ლამ შიშმი გარება. გურიაში წელს მოსაუალი თუმცა კარგია, მაგრამ ბევრ აღავს ყანებში

